

La premsa a Igualada (1808?-1982) de M.T. Miret

Una meritòria labor i un excel·lent resultat

El Servei de Biblioteques i del Patrimoni Bibliogràfic del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya té endegat un seguit de publicacions especialitzades en la mateixa línia com totes les Administracions públiques d'arreu del món i els organismes especialitzats en el món del llibre. De les diverses publicacions que té en curs ca fer esment especial dels repertoris o censos locals de les publicacions que han existit -o encara viuen- a les diverses ciutats del Principat. Fins avui, han aparegut relacionades les publicacions de Ripoll (Mª Mercè Palomera), Granollers (Joan Subirà) i Vic (Concepció Miralpeix) a les quals s'hi afegeix l'obra de Maria Teresa Miret sobre Igualada en dos volums, com a Granollers.

Donem notícia d'aquesta col·lecció, sense nom, per la seva importància en el coneixement històric d'una base documental de primera magnitud: la premsa que sovint és utilitzada només en funció de referència acumulada que d'un erudit passa a un altre fins que s'hi afegeix, a la llista especialitzada, un altre títol. És, doncs, molt important que es procedeixi a un buiatge, a una recopilació sistemàtica, exhaustiva i ordenada, amb criteris hemerogràfics, amb tot l'utilitat científica que cal: bibliografia, indexa, notes, fitxes amb el màxim de dades, etc. Aquest és l'objectiu de la col·lecció i només cal fer retret de la lentitud editorial (un títol per any) a donar a conèixer aquest instrument de tanta utilitat a historiadors, sociòlegs, erudits locals i qualsevol estudiós que desitgi la premsa com a fi per ella mateixa o com a mitjà per cercar unes dades, uns articles, etc.

La premsa a Igualada (1808?-1982) són dos volums de gairebé mil pàgines en conjunt que neixen d'un primitiu treball memòria de final de carrera (1973), a l'Escola de Bibliografia de Barcelona, que feu l'autora, bibliotecària de professió. S'ha fet, com cal a tota obra amb pretensions de rigor i eficàcia, basant-se en un seguiment de biblioteques públiques (l'autora en cita 11) i privades. La labor ha estat fructífera. Joan Torrent i Rafael Tasis en la seva coneguda *Història de la Premsa Catalana* -tot i que tan sols consideren les publicacions

en llengua catalana- esmenten 87 títols igualadins fins el 1966, any d'aparició de la seva obra. Joan Givanel i Mas, 58, fins el 1931. L'autora n'esmenta 174 en el primer cas i 100 en el segon. En total són 225 títols, (fins 1982) que manifesten la coneguda importància periodística de la capital de l'Anoia una de les ciutats catalanes amb més publicacions en la seva història.

Aquesta importància quantitativa es manifesta amb la presència d'11 diaris i 55 setmanaris. D'ací es desvetlla la necessitat d'aprofundir, basant-se en la magnífica labor efectuada de catalogació del repertori conegut per M.T. Miret, en el coneixement d'allò que l'autora no s'ha proposat de fer en escapar-se de l'estricta marc del seu objectiu: el contingut temàtic, la ideologia de les publicacions, etc. Heus ací una gran labor històrica de plena categoria en la recerca local i d'utilitat al conjunt de la cultura catalana. Ara, gràcies a l'existència d'un primer inventari de caràcter global sobre Igualada l'estudiós podrà aprofundir en plenitud en la recerca especialitzada.

Miret ha seguit les bibliografies generals (Bertran i Pijoan, Givanel i Mas, Torrent-Tasis...) i, obviament, ha efectuat una recopilació de la temàtica periodística a Igualada basant-se en el treball dels precedents o contemporanis: Amadeu Amenós, M.A. Bisbal Sendra, Antoni Carner i Borràs, Antoni Dalmau i Jover, Antoni Jorba Soler, Joan Martí Figueras, Joan Serra Constansó, Josep Surribas Riera, Josep M. Torras i Ribé, etc. Gràcies a la recerca manual d'arxius i biblioteques així com del buiatge bibliogràfic, podem suposar que l'obra que comentem és la més completa i exhaustiva que sobre la premsa igualadina, a la qual s'ha dedicat una vintena de treballs monogràfics, s'ha fet mai. Cal remarcar, com en tota la col·lecció, la importància dels índexs: el cronològic de publicacions, l'alfabètic de títols, l'alfabètic onomàstic i els diversos apèndixs: cronologia del període, gràfic cronològic de publicacions, bibliografia, etc.

És una veritable llàstima la manca de conservació de la premsa. L'autora arrenca del *«Diari d'Igualada»*, (que no ha vist i cita de referència de tercers, en no dis-

posar cap biblioteca ni tans sols d'un número o un fragment) el 1.808 i ho fa amb l'interrogant del dubte. Cal però tenir present que la impremta arriba les darreres dècades del segle XV a Catalunya i per tant hi ha un llarg període del 1.600 al 1.800 en el qual no és agosarat pensar que, a més de llibres, fullets... les imprentes publicuessin noves, gazetas, etc. tot i el coneixement que tenim que l'Abadal fou la primera oberta (1832) a Igualada. Cas de ser la dada certa no vol dir que no hi hagués fulls volants, etc. Espai amb referència directe, per autors, temàtica, etc. sobre Igualada. És habitual, en la història de la premsa catalana, que ciutadans sense impremta duguin, i no per costos com és normal avui amb un transport fàcil, a imprimir la revista a una ciutat propera que disposés d'impremta. Sigui com sigui el dubte, la interrogant, ens ha de servir per un doble objectiu: incrementar la recerca dels antecedents de la premsa catalana (segles XVI i XVII, pràcticament desconeguts) i vetllar per a la conservació de la fugissera premsa igualadina actual: 107 títols des del 1939. Podríem, i l'autora ho confirmaria, fer la relació de les revistes igualadines que **no són enlloc** o, a tot estirar i sovint fragmentària, en alguna hemeroteca particular. Mirant a l'atzar, i ha estat el primer títol, *«Nous horitzons»* (1963-1965) és conserva només a la biblioteca del C.E.C.I. (núms. 1, 3 i 5). El n° 6 ja no va aparèixer? More al n° 5? El n° 4 ja s'ha perdut definitivament? Apuntem ací una altra tasca d'urgència per les institucions culturals locals, de l'Ajuntament als centres d'estudis: la recopilació de la premsa local per la seva futura conservació. Altres labors, buidatges de títols d'interès, monografies d'aquelles capçaleres de llarga vida o especial relleu, etc. ja són un camp d'estudi tancat per l'erudit o especialista. La recerca física i material és una responsabilitat col·lectiva que, malauradament, no és factible de realitzar íntegrament, quan hom vol o pot, el

paper, desgraciadament, és fràgil i fugisser...

Certament s'escapa de la capacitat del recopilador d'un cens local, en aquest cap d'una recopiladora, i per cert molt hàbil, rigorosa i constant, el completar el marc extern, d'importància és clar, però no definitiu (el format, la periodicitat, el nombre de pàgines...) amb les dades internes, ideològiques, polítiques... que farien a un investigador concentrar la seva atenció en aquell títol. *«La Colmena de Igualada»* (1880-1882) era catalanista o era adscrita a qualsevol dels innumerables partits de Madrid? La Lliga quines plataformes va utilitzar en el camp periodístic igualadí? Malgrat el retret, en cap manera imputable a una meritòria obra com *La premsa a Igualada*, hem de ser conscients que la història de la premsa d'Igualada no ha estat pas escrita. És, com diu el subtítol referencial, un «Repertori de publicacions». Salvant distàncies i a tall d'exemple clar, un repertori de les obres literàries igualadines seria una relació bibliogràfica i no un estudi sobre la literatura feta a Igualada. Cal també penetrar en el contingut, en el què es diu, com es diu i per què es diu. Naturalment ja entrariem aleshores en un camp especialitzat que si bé encara està per desbrossar no vol dir que no sigui important.

En conjunt l'autora aplica la paciència i meticulositat bibliotecària a una recopilació útil per a

tots els estudiosos, no només als historiadors polítics. L'especialista en fotografia tindrà notícies de l'existència d'un *«Boletín...»* el 1942-1952 i l'amic dels escacs d'un altre el 1953-1954. Qui aprofundeix la història de la cultura tindrà esment de *«Textos»* 1962-1965 que, d'altra banda, sembla un bon títol per a fer-ne un edició reduïda en facsímil. I així seguiríem en la relació dels 225 títols coneguts de la premsa a Igualada que ens apropem, com l'obra de Josep M. Torras del del punt de vista gràfic i visual, al millor coneixement del passat local que, fet a fons, és la millor manera d'entendre el col·lectiu, el de la nostra nació.

Finalment una obra digna d'enorgullir als igualadins per la seva història tan plena de títols de tots colors i fesomies que té avui una ferma presència en la premsa catalana gràcies a multitud de títols encapçalats per *«Igualada»* i *«Aiona»*, els quals la comparen, per existència de capçaleres, amb Vic, Manresa, Olot i Figueres que compten amb dues publicacions de gran abast i baixa periodicitat, cadascuna. Cal valorar molt positivament l'esforç de M.T. Miret que d'una forma silenciosa ens ha ajudat a recobrar la memòria col·lectiva i, paral·lelament, ha facilitat una eina de precíus valor cultural.

Josep M. Figueres
Llicenciat en història.
Estudiós de la premsa.